A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (nagytanács)

2024. június 11.*

„Fellebbezés – Verseny – EUMSZ 266. és EUMSZ 340. cikk – Az Európai Bizottság által kiszabott bírság összegét csökkentő ítélet – A jogalap nélkül beszedett összeg Bizottság általi visszatérítése – Kamatfizetési kötelezettség – Minősítés – A bírság jogalap nélkül megfizetett összegével járó előnyök élvezetétől való megfosztásért járó átalány-kártérítés – Irányadó kamatláb”

A C-221/22. P. sz. ügyben,

az **Európai Bizottság** (képviselik: D. Calleja Crespo, N. Khan, B. Martenczuk, P. Rossi és L. Wildpanner, meghatalmazotti minőségben)

fellebbezőnek

az Európai Unió Bírósága alapokmányának 56. cikke alapján 2022. március 28-án benyújtott fellebbezése tárgyában,

a másik fél az eljárásban:

a **Deutsche Telekom AG** (székhelye: Bonn [Németország], képviselik: C. von Köckritz, P. Lohs és U. Soltész Rechtsanwälte)

felperes az elsőfokú eljárásban,

A BÍRÓSÁG (nagytanács),

tagjai: K. Lenaerts elnök, L. Bay Larsen elnökhelyettes, A. Arabadjiev, C. Lycourgos, E. Regan, F. Biltgen, N. Piçarra és Csehi Z. (előadó) tanácselnökök, P. G. Xuereb, L. S. Rossi, N. Jääskinen, N. Wahl, I. Ziemele, J. Passer és D. Gratsias bírák,

főtanácsnok: A. M. Collins,

hivatalvezető: D. Dittert egységvezető,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2023. július 12-i tárgyalásra,

a főtanácsnok indítványának a 2023. november 23-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

* Az eljárás nyelve: német.

Ítéletet

1 Fellebbezésében az Európai Bizottság az Európai Unió Törvényszéke 2022. január 19-i Deutsche Telekom kontra Bizottság ítéletének (T-610/19, a továbbiakban: megtámadott ítélet, EU:T:2022:15) részleges hatályon kívül helyezését kéri, amely ítéletben a Törvényszék arra kötelezte a Bizottságot, hogy a bekövetkezett kár megtérítése jogcímén fizessen meg a Deutsche Telekom AG részére 1 750 522,83 euró összegű kártérítést, továbbá megsemmisítette a Bizottság 2019. június 28-i, a Deutsche Telekom részére késedelmi kamatok fizetését megtagadó határozatát (a továbbiakban: vitatott határozat), az ezt meghaladó részében pedig elutasította a Deutsche Telekom keresetét.

Jogi háttér

Az uniós jog

A 2012. évi költségvetési rendelet

2 Az Unió általános költségvetésére alkalmazandó pénzügyi szabályokról és az 1605/2002/EK, Euratom tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2012. október 25-i 966/2012/EU, Euratom európai parlamenti és tanácsi rendeleten (HL 2012. L 298., 1. o., a továbbiakban: 2012. évi költségvetési rendelet) belül „A követelések megállapítása” cím alatt a 78. cikk (4) bekezdése így rendelkezett:

„A Bizottság felhatalmazást kap arra, hogy a 210. cikknek megfelelően felhatalmazáson alapuló jogi aktust fogadjon el a követelések megállapításával kapcsolatos részletes szabályokra vonatkozóan, beleértve az eljárásokat és a bizonylatokat, valamint a késedelmi kamat megállapításával kapcsolatos részletes szabályokra vonatkozóan.”

Az 1268/2012/EU felhatalmazáson alapuló rendelet

3 Az Unió általános költségvetésére alkalmazandó pénzügyi szabályokról szóló 966/2012/EU, Euratom európai parlamenti és tanácsi rendelet alkalmazási szabályairól szóló, 2012. október 29-i 1268/2012/EU felhatalmazáson alapuló bizottsági rendeletet (HL 2012. L 362., 1. o.) a Bizottság többek között a 2012. évi költségvetési rendelet 78. cikkének (4) bekezdése alapján fogadta el.

4 Az 1268/2012 felhatalmazáson alapuló rendelet „Késedelmi kamat” című 83. cikke értelmében:

„(1) Az ágazatspecifikus szabályozások alkalmazásából fakadó különös rendelkezések sérelme nélkül minden olyan követelés után, amelyet nem fizettek meg a 80. cikk (3) bekezdésének b) pontjában említett határidőig, e cikk (2) és (3) bekezdésével összhangban kamatot kell fizetni.

(2) A 80. cikk (3) bekezdésének b) pontjában említett határidőig meg nem fizetett követelés utáni kamat mértékét úgy kell megállapítani, hogy az Európai Központi Bank [(EKB)] által az irányadó refinanszírozási műveletek esetében alkalmazott, az *Európai Unió Hivatalos Lapjának* C sorozatában közzétett és az esedékesség napja szerinti hónap első naptári napján érvényes kamatlábból kell kiindulni, amelyhez hozzáadandó:

a) nyolc százalékpont, ha a kötelezettség alapja az V. címben meghatározott, árubeszerzésre és szolgáltatásnyújtásra irányuló közbeszerzési szerződés;

b) minden egyéb esetben három és fél százalékpont.

(3) A kamatot a terhelési értesítésben megadott, a 80. cikk (3) bekezdésének b) pontjában említett határidőt követő naptári naptól azon napig kell számítani, amelyen a tartozás teljes összegének megfizetésére sor kerül.

A késedelmi kamat összegének megfelelő beszedési utalvány e kamat tényleges beérkezésekor kerül kiállításra.

(4) Pénzbírságok esetében, amennyiben az adós olyan pénzügyi biztosítékot nyújt, amelyet a számvitelért felelős tisztviselő elfogad kifizetés helyett, a 80. cikk (3) bekezdésének b) pontjában említett határidőtől alkalmazandó kamatláb az e cikk (2) bekezdésében említett, a pénzbírságról szóló határozat elfogadása hónapjának első napján érvényes kamatlábnak felel meg, amelyet mindössze másfél százalékponttal kell növelni.”

5 Az említett rendelet „Pénzbírságok és egyéb büntetések beszedése” című 90. cikke így rendelkezett:

„(1) Amennyiben az Európai Unió Bíróságánál keresetet nyújtanak be egy az [EUM-Szerződés] vagy az Euratom-Szerződés szerinti pénzbírságot vagy egyéb büntetést kiszabó bizottsági határozattal szemben, és amíg valamennyi jogorvoslati lehetőség ki nem merül, az adós ideiglenesen átutalja az érintett összeget a számvitelért felelős tisztviselő által megjelölt bankszámlára, vagy a számvitelért felelős tisztviselő számára elfogadható pénzügyi biztosítékot nyújt. A biztosítéknak függetlennek kell lennie a pénzbírság vagy egyéb büntetés megfizetési kötelezettségétől, és első lehívásra végrehajthatónak kell lennie. E biztosíték az alapkövetelésre és a 83. cikk (4) bekezdésében meghatározott esedékes kamatra nyújt fedezetet.

(2) Az ideiglenesen beszedett összegeket a Bizottság pénzügyi eszközökbe fekteti, garantálva ezáltal azok biztonságát és likviditását, és arra törekedve, hogy azok pozitív hozamot eredményezzenek.

[…]

(4) Miután valamennyi jogorvoslati lehetőség kimerült, és a pénzbírságot vagy büntetést eltörölték vagy csökkentették, az alábbi intézkedések valamelyikére kerülhet sor:

a) az indokolatlanul beszedett összeget és annak kamatát vissza kell fizetni az érintett harmadik fél számára; amennyiben a vonatkozó időszakban elért hozam összességében negatív, az indokolatlanul beszedett összeg névértékét kell visszafizetni;

b) pénzügyi biztosíték nyújtása esetén fel kell szabadítani a biztosítékot.”

A jogvita előzményei

6 A Bizottság 2014. október 15-én elfogadta a 2014. december 16-i C(2014) 10119 final határozatával, valamint a 2015. április 17-i C(2015) 2484 final határozatával helyesbített, az EUMSZ 102. cikk és az EGT-Megállapodás 54. cikke alkalmazására vonatkozó eljárásban (AT.39523 – Slovak Telekom ügy) hozott C(2014) 7465 final határozatot.

7 E határozatban a Bizottság 31 070 000 euró összegű bírságot szabott ki a Deutsche Telekommal szemben, amiért az a széles sávú távközlési szolgáltatások szlovák piacán az EUMSZ 102. cikket és az EGT-Megállapodás 54. cikkét megsértve visszaélt az erőfölényével.

8 A Deutsche Telekom keresetet indított az említett határozat megsemmisítése iránt, ezzel együtt ugyanakkor e bírságot 2015. január 16-án ideiglenesen megfizette. A Törvényszék a 2018. december 13-i Deutsche Telekom kontra Bizottság ítéletében (T-827/14, a továbbiakban: 2018. évi Deutsche Telekom ítélet, EU:T:2018:930) részben helyt adott a Deutsche Telekom keresetének, és korlátlan felülvizsgálati jogkörét gyakorolva 12 039 019 euróval csökkentette az említett bírságot. A Bizottság 2019. február 19-én ezt az összeget visszatérítette a Deutsche Telekomnak.

9 2019. március 12-én a Deutsche Telekom azt kérte a Bizottságtól, hogy fizesse meg neki a jogalap nélkül beszedett összeg után járó késedelmi kamatokat a bírság megfizetésének időpontjától ezen összeg visszatérítéséig terjedő időszakra (a továbbiakban: szóban forgó időszak).

10 A vitatott határozatban a Bizottság nem volt hajlandó helyt adni e kérelemnek. Arra hivatkozott, hogy az 1268/2012 felhatalmazáson alapuló rendelet 90. cikke (4) bekezdésének a) pontja értelmében a jogalap nélkül beszedett bírság névértéke után nem kell késedelmi kamatot fizetni, mivel az ezen összeg pénzügyi eszközökbe történő befektetéséből származó teljes hozam – amely befektetést a Bizottság e 90. cikk (2) bekezdése alapján hajtotta végre – negatív volt.

11 E határozatban a Bizottság a Deutsche Telekom azon érvét is megvizsgálta, amely szerint e társaság a Törvényszék 2019. február 12-i Printeos kontra Bizottság ítéletének (T-201/17, EU:T:2019:81) megfelelően jogosult volt arra, hogy az EKB refinanszírozási kamatlábának 3,5 százalékponttal növelt mértékéig késedelmi kamatokban részesüljön. Ezen érvre válaszul a Bizottság kifejtette, hogy ez az ítélet nem képezi jogi alapját azon késedelmi kamatok megfizetésének, amelyek folyósítását a Deutsche Telekom követelte. A Bizottság ezenkívül arra hivatkozott, hogy az említett ítéletet az 1268/2012 felhatalmazáson alapuló rendelet 90. cikke (4) bekezdése a) pontja alkalmazásának sérelme nélkül kell értelmezni. A Bizottság végül jelezte, hogy ugyanezen ítélet ellen fellebbezést nyújtott be, így az nem jogerős.

A Törvényszék előtti kereset és a megtámadott ítélet

12 A Törvényszék Hivatalához 2019. szeptember 9-én benyújtott keresetlevelével a Deutsche Telekom keresetet indított a Törvényszék előtt a vitatott határozat megsemmisítése iránt, valamint a Bizottság arra kötelezése iránt, hogy fizessen kártérítést azon elmaradt haszonért, amely annak következtében állt elő, hogy a szóban forgó időszak során a Deutsche Telekom meg volt fosztva a jogalap nélkül megfizetett bírság összegével járó előnyök élvezetétől, illetve másodlagosan azon kár megtérítése iránt, amely annak következtében keletkezett, hogy a Bizottság megtagadta az ezen összeg után járó késedelmi kamatok megfizetését.

13 A Törvényszék részben helyt adott e keresetnek.

14 Először is, a Törvényszék elutasította a Deutsche Telekom arra irányuló kérelmét, hogy az Európai Unió szerződésen kívüli felelőssége címén térítsék meg neki azt az állítólagos elmaradt hasznát, amely annak következtében állt elő, hogy a szóban forgó időszak során meg volt fosztva a bírság jogalap nélkül megfizetett azon összegével járó előnyök élvezetétől, amely a Deutsche Telekom lekötött tőkéi éves hozamának vagy a súlyozott átlagos tőkeköltségének felel meg.

15 A Törvényszék szerint ugyanis a Deutsche Telekom nem terjesztett elő meggyőző bizonyítékokat a hivatkozott kár tényleges és biztos jellegére vonatkozóan. Közelebbről, a Deutsche Telekom nem bizonyította sem azt, hogy a bírság jogalap nélkül beszedett összegét szükségszerűen befektette volna a tevékenységeibe, sem azt, hogy az ezen összeggel járó előnyök élvezetétől való megfosztás arra indította őt, hogy meghatározott és konkrét projektektől elálljon, sem pedig azt, hogy nem rendelkezett alternatív finanszírozási forrással.

16 Másodszor, a Törvényszék azt a másodlagosan előterjesztett kártérítési kérelmet vizsgálta meg, amelyet a Deutsche Telekom az EUMSZ 266. cikk első bekezdésének megsértésére alapított, amely rendelkezés azon intézményekkel szemben, amelyek jogi aktusát valamely uniós bíróság ítélete megsemmisítette, azt a kötelezettséget írja elő, hogy tegyék meg az ezen ítélet teljesítéséhez szükséges összes intézkedést.

17 A Bíróságnak a 2021. január 20-i Bizottság kontra Printeos ítéletből (C-301/19 P, a továbbiakban: Printeos ítélet, EU:C:2021:39) eredő ítélkezési gyakorlatára támaszkodva a Törvényszék a megtámadott ítélet 72. pontjában emlékeztetett arra, hogy amennyiben bizonyos összegeket az uniós jog megsértésével szedtek be, e jogból az következik, hogy ezen összegeket kamatokkal együtt kell visszatéríteni, és ez az eset áll fenn többek között akkor, ha az összegeket olyan uniós jogi aktus alapján szedték be, amelyet valamely uniós bíróság érvénytelennek nyilvánított vagy megsemmisített.

18 A megtámadott ítélet 75. pontjában a Törvényszék hangsúlyozta, hogy jogalap nélkül beszedett összeg utáni késedelmi kamatfizetés az eredeti állapot helyreállítására irányuló azon kötelezettség elengedhetetlen összetevőjeként jelenik meg, amely olyan ítéletet követően terheli a Bizottságot, amely megsemmisítést mond ki, vagy korlátlan felülvizsgálati jogkört gyakorol.

19 Ami közelebbről azon kérdést illeti, hogy a szóban forgó bírság ideiglenes megfizetésének időpontjától kezdve ítéljenek meg késedelmi kamatokat, a Törvényszék a megtámadott ítélet 88. pontjában úgy ítélte meg, hogy e kamatfizetés azt a célt szolgálja, hogy az e bírságot megfizető vállalkozást átalányösszegben kompenzálják azért, hogy az említett bírság ideiglenes megfizetésének időpontjától e bírság visszatérítésének időpontjáig terjedő időszak során meg volt fosztva a pénzeszközeinek élvezetétől.

20 Következésképpen a Törvényszék a megtámadott ítélet 113. pontjában megállapította: az, hogy a Bizottság megtagadta e kamatoknak a Deutsche Telekom részére történő megfizetését, az EUMSZ 266. cikk első bekezdése kellően súlyos megsértésének minősül, amely megalapozhatja az Unió szerződésen kívüli felelősségét. Tekintettel az e jogsértés és az azon kár közötti közvetlen okozati összefüggés fennállására, amely abból áll, hogy a szóban forgó időszak vonatkozásában elvesztek a bírság jogalap nélkül beszedett összege után járó késedelmi kamatok, a Törvényszék 1 750 522,38 euró összegű kártérítést ítélt meg a Deutsche Telekom részére, amelyet akként szá-

mított ki, hogy analógia útján alkalmazta az 1268/2012 felhatalmazáson alapuló rendelet 83. cikke (2) bekezdésének b) pontjában előírt kamatlábat, vagyis az EKB által alkalmazott, 2015 januárjában irányadó refinanszírozási mértéket, azaz 0,05%-ot, növelve azt 3,5 százalékponttal.

21 Harmadszor, ami a vitatott határozat megsemmisítése iránti kérelmet illeti, a Törvényszék ugyanazon indokok alapján adott helyt e kérelemnek, mint amelyek alapján a kártérítési kérelem vizsgálata keretében megállapította, hogy a Bizottság megsértette az EUMSZ 266. cikk első bekezdését, amikor megtagadta, hogy a szóban forgó időszak vonatkozásában késedelmi kamatokat fizessen a Deutsche Telekom részére a bírság jogalap nélkül beszedett összege után.

A felek kérelmei a Bíróság előtt

22 A Bizottság azt kéri, hogy a Bíróság:

– helyezze hatályon kívül a megtámadott ítéletet annyiban, amennyiben az helyt ad a Deutsche Telekom AG keresetének;

– a jogvita függőben lévő kérdései tárgyában saját maga hozzon határozatot;

– másodlagosan, a jogvitát a még el nem bírált részében újabb határozathozatal céljából utalja vissza a Törvényszékhez, és

– a Deutsche Telekomot kötelezze a jelen eljárással és a Törvényszék előtti eljárással kapcsolatos összes költség viselésére.

23 A Deutsche Telekom azt kéri, hogy a Bíróság:

– utasítsa el a fellebbezést, és

– a Bizottságot kötelezze a saját költségein felül a Deutsche Telekom részéről a Törvényszék és a Bíróság előtti eljárásban felmerült költségek viselésére.

A fellebbezésről

24 Fellebbezésének alátámasztása érdekében a Bizottság két jogalapra hivatkozik, amelyek közül az elsőt arra alapítja, hogy a Törvényszék tévesen alkalmazta a jogot, amikor úgy ítélte meg, hogy az EUMSZ 266. cikk abszolút és feltétlen kötelezettséget ír elő a Bizottsággal szemben arra vonatkozóan, hogy a bírság ideiglenes megfizetésének időpontjától kezdve visszaható hatállyal fizessen „szankciós jellegű késedelmi kamatot”, a másodikat pedig arra alapítja, hogy a Törvényszék tévesen alkalmazta a jogot, amikor úgy ítélte meg, hogy a Bizottság által fizetendő késedelmi kamat mértéke az 1268/2012 felhatalmazáson alapuló rendelet 83. cikke (2) bekezdésének b) pontjában előírt kamatláb analógiájára megfelel az EKB által alkalmazott, 3,5 százalékponttal növelt refinanszírozási kamatlábnak.

A fellebbezés elfogadhatóságáról

25 A Deutsche Telekom azt állítja, hogy a fellebbezés teljes egészében elfogadhatatlan, mivel valójában nem a megtámadott ítélet ellen, hanem a jogerőre emelkedett Printeos ítélet ellen irányul. Ezenkívül a Deutsche Telekom arra hivatkozik, hogy az első jogalap különböző részei, valamint a második jogalap elfogadhatatlanok, mivel csak a Törvényszék előtt előadott érvek megismétlésének minősülnek, vagy mivel azokat első alkalommal a fellebbezés szakaszában hozták fel. Ami közelebbről az első jogalapot illeti, e jogalap elfogadhatatlansága abból is következik, hogy a Bizottság – megsértve a Bíróság eljárási szabályzata 169. cikkének (2) bekezdésében meghatározott követelményt – nem jelölte meg a megtámadott ítélet indokolásának azon pontjait, amelyekből kitűnik, hogy a kamatfizetési kötelezettség szankciós jellegű.

26 A Bizottság úgy véli, hogy fellebbezése teljes egészében elfogadható.

27 E tekintetben az EUMSZ 256. cikkből, az Európai Unió Bírósága alapokmánya 58. cikkének első bekezdéséből, valamint a Bíróság eljárási szabályzata 168. cikke (1) bekezdésének d) pontjából és 169. cikkéből következik, hogy a fellebbezésben pontosan meg kell jelölni a hatályon kívül helyezni kért ítélet kifogásolt részeit, valamint az e kérelmet konkrétan alátámasztó jogi érveket. Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint nem tesz eleget e követelménynek az a fellebbezés, amely – anélkül hogy akár egyetlen olyan érvet is tartalmazna, amely a Törvényszék ítéletében kifejezetten azonosítaná a téves jogalkalmazást – azoknak a jogalapoknak és érveknek a megismétlésére szorítkozik, amelyeket már a Törvényszék elé terjesztettek. Az ilyen fellebbezés valójában egyszerűen a Törvényszékhez benyújtott keresetlevél újbóli megvizsgálására irányul, ami nem tartozik a Bíróság hatáskörébe (2021. július 15-i DK kontra EKSZ ítélet, C-851/19 P, EU:C:2021:607, 32. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

28 Amennyiben azonban a fellebbező az uniós jognak a Törvényszék általi értelmezését vagy alkalmazását kifogásolja, az elsőfokú eljárásban megvizsgált jogkérdések a fellebbezés keretében újból vita tárgyát képezhetik. Ha ugyanis a fellebbező ily módon nem tudná fellebbezését a Törvényszék előtt már felhasznált jogalapokra és érvekre alapítani, a fellebbezési eljárás részben értelmét vesztené (2021. július 15-i DK kontra EKSZ ítélet, C-851/19 P, EU:C:2021:607, 33. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

29 Ezenkívül a Bíróság több alkalommal kimondta, hogy a fellebbező előterjeszthet olyan fellebbezést, amelyben magából a megtámadott ítéletből eredő és ezen ítélet jogi megalapozottságának kifogásolását célzó jogalapokra hivatkozik (2020. február 26-i EKSZ kontra Alba Aguilera és társai ítélet, C-427/18 P, EU:C:2020:109, 54. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

30 Végül a Bizottságnak – a fellebbezési eljárásban részt vevő összes többi félhez hasonlóan – továbbra is lehetőséggel kell rendelkeznie arra, hogy megkérdőjelezze a hatályon kívül helyezni kért ítéletben a Törvényszék által alkalmazott jogelveket, még akkor is, ha ezeket az elveket olyan ítéletekben dolgozták ki, amelyek egyáltalán nem vagy a továbbiakban már nem képezhetik fellebbezés tárgyát.

31 A jelen ügyben a fellebbezés arra irányul – mint azt a Bizottság is megjegyezte, amikor azt benyújtotta –, hogy a Bíróság vizsgálja felül a Printeos ítéletből eredő azon ítélkezési gyakorlatát, amelyen a megtámadott ítélet nagyrészt alapul, és amely a Bizottság szerint figyelmen kívül hagyja az e Printeos ítéletet megelőző ítélkezési gyakorlatot. A Bizottság által előadott érvelés

kellő pontossággal megjelöli a megtámadott ítélet kifogásolt elemeit, valamint azokat az indokokat, amelyek alapján a Bizottság szerint az ítélet téves jogalkalmazást jelent, a Deutsche Telekom állításával ellentétben tehát ez az érvelés nem korlátozódik a Bizottság által a Törvényszék elé terjesztett érvek egyszerű megismétlésére vagy átvételére.

32 A Deutsche Telekom által felhozott elfogadhatatlansági kifogást tehát el kell utasítani.

Az első jogalapról

A felek érvei

33 Első jogalapjában a Bizottság azt állítja, hogy a Törvényszék tévesen alkalmazta a jogot, amikor megállapította, hogy az EUMSZ 266. cikk abszolút és feltétlen kötelezettséget ír elő a Bizottsággal szemben arra vonatkozóan, hogy visszaható hatállyal fizessen „szankciós jellegű késedelmi kamatot” a bírság ideiglenes megfizetésének időpontjától kezdve.

34 Ezen első fellebbezési jogalap hat részre tagolódik.

35 Az első jogalap első részében a Bizottság vitatja, hogy kellően súlyosan megsértette volna az EUMSZ 266. cikk első bekezdését azáltal, hogy a Deutsche Telekom által követelt összeg erejéig nem fizetett késedelmi kamatot.

36 Ezen intézmény szerint ugyanis a késedelmi kamatok fogalma a Deutsche Telekom által követelt és a Törvényszék által megítélt kamatok jellegénél fogva azt feltételezi, hogy az adós legalábbis gondatlanságból fizetési késedelemben van. A Törvényszék egyébiránt az 1995. június 8-i Siemens kontra Bizottság ítéletben (T-459/93, EU:T:1995:100, 101. pont) a késedelmi kamatokat „a visszatérítési kötelezettség késedelmes teljesítéséért fizetendő” kamatokként határozta meg. A jelen ügyben ugyanakkor a 2018. évi Deutsche Telekom ítéletet követően a Bizottság azonnal visszatérítette a bírság jogalap nélkül beszedett összegét, tehát soha nem volt „késedelemben” a fizetéssel. Azok a késedelmi kamatok, amelyeket a Bizottságnak a Printeos ítélet és a megtámadott ítélet értelmében meg kell fizetnie, így indokolatlan szankciónak minősülnek vele szemben.

37 E jogalap második részében a Bizottság azt állítja, hogy a megtámadott ítélet figyelmen kívül hagyja a Printeos ítéletet megelőző ítélkezési gyakorlatot.

38 A Bizottság szerint azok a kamatok, amelyeknek a jogalap nélkül beszedett pénzösszegek visszatérítéséhez kell kapcsolódniuk, nem „szankciós jellegű késedelmi kamatok”, amelyeket visszaható hatállyal kellene megfizetni, hanem az adós jogalap nélküli gazdagodásának elkerülését célzó kompenzációs kamatok, mint az kitűnik többek között a 2019. szeptember 5-i Európai Unió kontra Guardian Europe és Guardian Europe kontra Európai Unió ítéletből (C-447/17 P és C-479/17 P, EU:C:2019:672). A Bizottság kiemeli, hogy jóllehet ebben az ítéletben a Bíróság a fizetendő kamatokat „késedelmi kamatoknak” minősítette, mindazonáltal pontosította, hogy azokra az 1268/2012 felhatalmazáson alapuló rendelet rendelkezései irányadók. Valójában tehát azon kamatoknak megfelelő kompenzációs kamatokról van szó, amelyeket a Bizottság által az e felhatalmazáson alapuló rendelet 90. cikke alapján végzett beruházások eredményeztek. Nem lehet tehát az említett ítéletből – amelyre a megtámadott ítélet 73. pontja utal – arra

következtetni, hogy a Bizottságnak meg kellett volna fizetnie a Deutsche Telekom részére azt a késedelmi kamatot, amelyet a Deutsche Telekom követelt, és amelyet a Törvényszék a megtámadott ítéletben megítélt neki.

39 Ezen ítélkezési gyakorlat alapján a Bizottság elismeri, hogy az EUMSZ 266. cikk első bekezdése alapján, amennyiben az általa kiszabott bírságokat valamely uniós bíróság utóbb megsemmisítette vagy csökkentette, köteles az 1268/2012 felhatalmazáson alapuló rendelet 90. cikkének megfelelően visszatéríteni a jogalap nélkül beszedett bírságok összegét, valamint a felhalmozódott kamatokat. A jogalap nélküli gazdagodásnak az ítélkezési gyakorlatban ilyen esetekben kimondott tilalma ugyanis megtiltja a Bizottsággal szemben, hogy megtartsa az e bírságok folytán keletkező kamatokat. Mindazonáltal a Bizottság úgy véli, hogy e felhatalmazáson alapuló rendelet 90. cikkének (4) bekezdése az, amelyet alkalmazni kell, és amely arra kötelezi a Bizottságot, hogy az ideiglenesen beszedett bírságot megsemmisítő vagy csökkentő ítéletet követően térítse vissza az érintett vállalkozásoknak „az indokolatlanul beszedett összeget és annak kamatát”. Ezzel szemben, ha az e bírságnak megfelelő összegek befektetésének teljes hozama negatív volt, a Bizottság csak „az indokolatlanul beszedett összeg névértékét” köteles visszatéríteni.

40 A megtámadott ítéletben rögzített elvek alkalmazása a jelenlegi gazdasági kontextusban az érintett vállalkozások jogalap nélküli gazdagodásához vezetne annak következtében, hogy abszolút és feltétlen jogot ismernének el az EKB által alkalmazott refinanszírozási kamatláb 3,5 százalékponttal növelt mértékének megfelelő kamat megfizetéséhez.

41 Az első jogalap harmadik részében a Bizottság azt állítja, hogy az 1268/2012 felhatalmazáson alapuló rendelet 90. cikke szabályozza az uniós bíróságok ítéleteinek teljesítése érdekében fizetendő kamatokat.

42 A Bizottság különösen a megtámadott ítélet 97. pontjának megalapozottságát vonja kétségbe, amely pontban a Törvényszék megállapította, hogy amennyiben az 1268/2012 felhatalmazáson alapuló rendelet 90. cikkének (4) bekezdésében említett felhalmozódott kamatok összege alacsonyabb, mint a késedelmi kamatok összege, a Bizottság köteles megfizetni az e két összeg közötti különbözetet. A Törvényszék ezen értelmezése azzal a következménnyel járna, hogy e rendelkezés *de facto* soha nem alkalmazható. Egy biztonságos befektetés kamatai ugyanis soha nem lehetnek magasabbak a késedelmi kamatoknál, amelyek kamatlába az EKB 3,5 százalékponttal növelt refinanszírozási kamatlábának felel meg.

43 Az első jogalap negyedik részében a Bizottság azt állítja, hogy nem teljesülnek azok a feltételek, amelyek alapján meg lehetne állapítani az Uniónak az EUMSZ 340. cikk értelmében vett, szerződésen kívüli felelősségét.

44 Mindenekelőtt azáltal, hogy a Bizottságot a bírság ideiglenes megfizetésétől kezdve késedelmi kamatok visszaható hatályú megfizetésére kötelezte, a Törvényszék tévesen tekintette valamely jogszabály kellően súlyos megsértésével azonosnak egy olyan bírság egyszerű megállapítását, amelynek összegét az uniós bíróság utólag csökkenti. A Törvényszék előtt továbbá a Deutsche Telekom nem bizonyította, hogy őt kár érte. E tekintetben az, hogy a Bizottság megtagadta az EKB refinanszírozási kamatlába 3,5 százalékponttal növelt mértékének megfelelő kamat fizetését, nem tekinthető a Deutsche Telekomnak okozott veszteségnek. Végül ellentmondásos lenne, ha súlyos jogsértést kifogásolnának a Bizottsággal szemben olyan tényezők miatt – mint például a bírósági eljárások időtartama –, amelyek kívül esnek a Bizottság ellenőrzési körén.

45 Az első jogalap ötödik részében a Bizottság azt állítja, hogy az uniós bíróságok ítéleteinek *ex tunc* hatálya nem vonja maga után azt a kötelezettséget, hogy a bírság ideiglenes megfizetésének időpontjától kezdve kelljen késedelmi kamatot fizetni.

46 A Bizottság e tekintetben azt állítja, hogy jóllehet valamely jogi aktusnak az uniós bíróság általi megsemmisítése azzal a hatással jár, hogy e jogi aktus visszaható hatállyal kikerül az uniós jogrendből, ez nem változtat azon, hogy a 2018. évi Deutsche Telekom ítéletet megelőzően a Bizottságot nem terhelte semmilyen kötelezettség a bírság visszatérítésére vonatkozóan, annál is inkább, mivel a határozatainak érvényességét vélelmezni kell. A Bizottság hangsúlyozza, hogy a bírságot megsemmisítő vagy csökkentő ítélet *ex tunc* hatálya nem kötelezheti a Bizottságot arra, hogy e bírság ideiglenes megfizetésétől kezdve kamatot fizessen, miközben e bírság megfizetésének időpontjában nem volt köteles visszatéríteni az említett bírságot, és az nem is állt módjában.

47 A Bizottság hozzáteszi, hogy ellentétben azzal, amit a Törvényszék megállapított, a főkövetelés, vagyis a jogalap nélkül beszedett bírság összege ebben az időpontban semmiképpen sem volt „az összege tekintetében egyértelmű, vagy legalábbis előre megállapított objektív körülmények alapján meghatározható” a Printeos ítélet értelmében (55. pont).

48 Az első jogalap hatodik részében a Bizottság azt állítja, hogy a megtámadott ítéletben előírt késedelmi kamatfizetés sérti a bírságok elrettentő hatását.

49 A Bizottság úgy véli, hogy e hatást figyelembe kell venni a bírság összegének meghatározásakor. E tekintetben a Bizottság kiemeli, hogy mivel nem tudja előre meghatározni a bírságot kiszabó határozataival szemben benyújtott esetleges keresetek kimenetelét és az e keresetekhez kapcsolódó bírósági eljárások időtartamát, a bírság összegének megállapításakor nem tudja egyensúlyba hozni az elrettentő hatást és azon késedelmi kamatok összegét, amelyeket adott esetben majd fizetnie kell. Ezenkívül e kamatok aránytalan jellege – amely kamatok a Bizottság szerint a bírságok összegének több mint felét is elérhetik – veszélyeztetné a bírságok elrettentő hatását.

50 A Deutsche Telekom teljes egészében vitatja a Bizottság érvelését, és úgy véli, hogy az első jogalapot el kell utasítani.

A Bíróság álláspontja

51 Az EUMSZ 266. cikk első bekezdéséből kitűnik, hogy azon intézmény, amelytől a megsemmisített aktus származik, köteles megtenni az ezen aktust *ex tunc* hatállyal semmisnek nyilvánító ítéletben foglaltak teljesítéséhez szükséges intézkedéseket. Ez többek között az említett aktus alapján jogalap nélkül beszedett összegek megfizetését, valamint kamatfizetést von maga után (lásd ebben az értelemben: 2015. február 12-i Bizottság kontra IPK International ítélet, C-336/13 P, EU:C:2015:83, 29. pont; 2019. szeptember 5-i Európai Unió kontra Guardian Europe és Guardian Europe kontra Európai Unió ítélet (C-447/17 P és C-479/17 P, EU:C:2019:672, 55. pont).

52 Az állandó ítélkezési gyakorlatból az is kitűnik, hogy a kamatfizetés az EUMSZ 266. cikk első bekezdése értelmében vett, a megsemmisítést kimondó ítéletben foglaltak teljesítésére irányuló intézkedésnek minősül, amennyiben annak célja, hogy átalányösszegben kompenzálja a követelés nyújtotta előnyök élvezetétől való megfosztást, egyébiránt pedig e megsemmisítést kimondó ítélet kihirdetését követően arra ösztönözze az adóst, hogy azt a lehető legrövidebb időn belül teljesítse

(lásd ebben az értelemben: 2015. február 12-i Bizottság kontra IPK International ítélet, C-336/13 P, EU:C:2015:83, 30. pont; 2001. október 10-i Corus UK kontra Bizottság ítélet, T-171/99, EU:T:2001:249, 53. és 54. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

53 Így az EUMSZ 266. cikk első bekezdéséből az következik, hogy amennyiben valamely uniós bíróság *ex tunc* hatállyal megsemmisíti vagy csökkenti a versenyszabályok megsértése miatt a bizottsági határozatban kiszabott bírságot, ezen intézmény köteles az ideiglenesen megfizetett bírság összegének egészét vagy egy részét az e bírság ideiglenes megfizetésének időpontjától a visszatérítés napjáig terjedő időszakra járó kamatokkal együtt visszatéríteni.

54 A jogalap nélkül beszedett pénzösszegek kamatokkal együtt történő visszatérítésének kötelezettsége egyébként nemcsak az Unió intézményeire, szerveire és hivatalaira vonatkozik, hanem a tagállamok hatóságaira is.

55 E tekintetben az állandó ítélkezési gyakorlat szerint bármely jogalany, akitől valamely díj, vám, adó vagy más illeték megfizetését a nemzeti hatóság az uniós jog megsértésével követelte meg, az uniós jog alapján jogosult arra, hogy az érintett e tagállamtól ne csak a jogosulatlanul beszedett pénzösszeg visszatérítését követelje, hanem e pénzösszeg rendelkezésre állása hiányának kompenzálása céljából kamatfizetést is (lásd ebben az értelemben: 1983. november 9-i San Giorgio ítélet, 199/82, EU:C:1983:318, 12. pont; 2001. március 8-i Metallgesellschaft és társai ítélet, C-397/98 és C-410/98, EU:C:2001:134, 84. pont; 2012. július 19-i Littlewoods Retail és társai ítélet, C-591/10, EU:C:2012:478, 24–26. pont; 2021. szeptember 9-i Hauptzollamt B [Fakultatív adókedvezmény] ítélet, C-100/20, EU:C:2021:716, 26. és 27. pont; 2022. április 28-i Gräfendorfer Geflügel- und Tiefkühlfeinkost Produktions és társai ítélet, C-415/20, C-419/20 és C-427/20, EU:C:2022:306, 51. és 52. pont).

56 Következésképpen, amennyiben a pénzösszegeket akár valamely nemzeti hatóság, akár valamely uniós intézmény, szerv, vagy hivatal az uniós jog megsértésével szedte be, e pénzösszegeket vissza kell téríteni, e visszatérítést pedig az e pénzösszegek kifizetésének időpontjától a visszatérítésük időpontjáig terjedő teljes időszakra vonatkozó kamattal kell növelni, ami a jogalap nélkül megfizetett összeg visszakövetelése általános elvének kifejeződése (lásd ebben az értelemben: 2022. április 28-i Gräfendorfer Geflügel- und Tiefkühlfeinkost Produktions és társai ítélet, C-415/20, C-419/20 és C-427/20, EU:C:2022:306, 53. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

57 A Törvényszék tehát nem alkalmazta tévesen a jogot, amikor a megtámadott ítélet 111. pontjában a többek között a Printeos ítéletre támaszkodó okfejtést követően úgy ítélte meg, hogy a Bizottság megsértette az EUMSZ 266. cikk első bekezdését, amikor megtagadta, hogy kamatot fizessen a Deutsche Telekomnak a szóban forgó időszakban jogalap nélkül beszedett bírság összege után. A Törvényszék a Printeos ítélethez hasonlóan csupán megerősítette a jelen ítélet 51–56. pontjában felidézett azon elveket, amelyek egy olyan állandó ítélkezési gyakorlatból erednek, amelyet nem szükséges megváltoztatni.

58 Ebben az összefüggésben hangsúlyozni kell, hogy a Bizottság állításával ellentétben az a kártérítés, amelynek a Deutsche Telekom részére történő megfizetésére a Törvényszék a megtámadott ítéletben kötelezte a Bizottságot, nem „szankciós jellegű késedelmi kamatoknak” felel meg. A 2018. évi Deutsche Telekom ítélet kihirdetése előtt ugyanis a Bizottság egyáltalán nem volt köteles a bírság összegét akár részben, akár teljes egészében visszatéríteni a Deutsche Telekom részére, tekintettel mindenekelőtt arra, hogy a tagállamoktól eltérő személyek terhére pénzügyi kötelezettséget előíró bizottsági határozatok végrehajthatók, továbbá arra, hogy az uniós

bíróságok előtt indított kereseteknek az EUMSZ 278. cikk értelmében nincs halasztó hatálya, végül pedig arra, hogy a Bizottság határozatainak érvényességét mindaddig vélelmezni kell, amíg azokat meg nem semmisítik vagy vissza nem vonják (lásd ebben az értelemben: 2010. június 17-i Lafarge kontra Bizottság ítélet, C-413/08 P, EU:C:2010:346, 81. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). Következésképpen a Bizottságot csak ezen időponttól kezdve terhelte visszatérítési kötelezettség, a bírság jogalap nélkül beszedett összegének azonnali visszatérítése hiányában pedig csak ezen időponttól kezdve lehetett volna úgy tekinteni, hogy e kötelezettség teljesítését illetően késedelembe esett. A jelen ügyben ugyanakkor nem vitatott a felek között, hogy a Bizottság a 2018. évi Deutsche Telekom ítélet kihirdetését követően visszatérítette a Deutsche Telekom részére a bírság jogalap nélkül beszedett összegét.

59 Kétségtelen, hogy a Törvényszék az általa alapul vett ítélkezési gyakorlathoz hasonlóan a megtámadott ítéletben többször is „késedelmi kamatoknak” minősítette a Bizottság által a jelen ügyben fizetendő kamatokat, vagyis olyan fogalmat használt, amely az adós késedelmes fizetésének fennállására, valamint az adós szankcionálásával kapcsolatos szándékra utal.

60 Mindazonáltal az ilyen minősítés – legyen az a szóban forgó kamatok céljára tekintettel mégoly vitatható is – nem kérdőjelezheti meg azon okfejtésnek a jelen ítélet 51–56. pontjában felidézett elvekre tekintettel fennálló érvényességét, amelynek alapján a Törvényszék úgy ítélte meg, hogy a Bizottság köteles volt a jogalap nélkül beszedett összeg visszatérítése után olyan kamatot fizetni, amelynek célja, hogy a szóban forgó vállalkozást átalányösszegben kompenzálja az ezen összeg élvezetétől való megfosztásért.

61 Ami a Bizottság által kiemelt azon körülményt illeti, hogy azok a kamatok, amelyek megfizetésére a Törvényszék a megtámadott ítéletben a Bizottságot kötelezte, a bírság ideiglenes megfizetésének időpontjától a jogalap nélkül beszedett összeg e bírságot csökkentő ítéletet követően történő visszatérítéséig terjedő időszakra vonatkoznak, ezáltal pedig olyan időszakot érintenek, amely jóval megelőzi ezt az ítéletet, e körülmény az ítélet *ex tunc* hatásának és a Bizottságot az EUMSZ 266. cikk első bekezdése alapján terhelő azon kötelezettségnek a következménye, hogy megfeleljen ezen ítéletnek oly módon, hogy az érintett vállalkozást ismét olyan helyzetbe hozza, amelyben az akkor lett volna, ha ezen időszak során nem lett volna mindvégig megfosztva a jogalap nélkül beszedett összegnek megfelelő összeg élvezetétől. E tekintetben a Bizottság bírságot kiszabó bármely határozatával szembeni jogorvoslati jogra tekintettel nem vitatott, hogy amennyiben az érintett vállalkozás ideiglenesen megfizette a bírságot, a Bizottság adott esetben köteles lehet az ilyen határozatot egészben vagy részben megsemmisítő ítélet végrehajtására irányuló, a jelen ítélet 51–53. pontjában felidézett intézkedések megtételére.

62 Ugyanígy nem lehet helyt adni a Bizottság azon érvelésének, amely szerint a jelen ügyben nem került sor valamely jogszabály kellően súlyos megsértésére, sem pedig a Deutsche Telekom által elszenvedett kár megfelelő bizonyítására. Amikor ugyanis a Bizottság az EUMSZ 266. cikk első bekezdése alapján köteles valamely meghatározott pénzösszeg visszatérítése után kamatot fizetni, a Bizottság semmilyen mérlegelési mozgástérrel nem rendelkezik e kamatok kifizetésének célszerűségét illetően, így az uniós jognak a kamatfizetés megtagadásában megnyilvánuló puszta megsértése elegendő e jog olyan kellően súlyos megsértésének megállapításához, amely megalapozhatja az Unió szerződésen kívüli felelősségét (lásd ebben az értelemben: Printeos ítélet, 103. és 104. pont). Márpedig a jelen ügyben a Bizottság e rendelkezés értelmében a 2018. évi Deutsche Telekom ítéletet követően köteles volt kamattal növelni a bírság jogalap nélkül beszedett összegének visszatérítését, mint azt a Törvényszék a megtámadott ítélet 112. pontjában

helyesen megállapította. Egyébiránt, mivel e kamatok „átalányjellegűek”, mint az kitűnik a jelen ítélet 52. pontjában felidézett ítélkezési gyakorlatból, a Bizottság nem mentesülhet e kötelezettség alól azzal az indokkal, hogy a Deutsche Telekom nem bizonyította kellőképpen a kár fennállását.

63 E körülmények között az első jogalap első, második, negyedik és ötödik részét el kell utasítani.

64 Hasonlóképpen, a Törvényszék nem alkalmazta tévesen a jogot, amikor elutasította a Bizottság által az 1268/2012 felhatalmazáson alapuló rendelet 90. cikkének rendelkezéseire alapított érveket. Mint azt ugyanis a Törvényszék a megtámadott ítélet 98. pontjában helyesen kiemelte, amennyiben az e felhatalmazáson alapuló rendelet 90. cikkének (4) bekezdése értelmében vett „felhalmozódott” kamatok összege alacsonyabb, mint az átalány-kártérítési kötelezettség alapján fizetendő kamatok összege, sőt akár nem keletkezik kamat, mivel a befektetett tőke hozama negatív volt, a Bizottság akkor is köteles az EUMSZ 266. cikk első bekezdése alapján kifizetni az érintett részére azt a különbözetet, amely az említett felhatalmazáson alapuló rendelet 90. cikkének (4) bekezdése értelmében vett esetleges „felhalmozódott kamatok” összege és a szóban forgó összeg megfizetésének időpontjától a visszatérítéséig terjedő időszakra járó kamatok összege között áll fenn (lásd ebben az értelemben: Printeos ítélet, 75. és 76. pont).

65 E tekintetben, mint arra maga a Bizottság is rámutatott, és mint azt a főtanácsnok is hangsúlyozta indítványának 77. pontjában, az ezen intézményt az 1268/2012 felhatalmazáson alapuló rendelet 90. cikkének (4) bekezdéséből eredően terhelő azon kötelezettség, hogy az érintett vállalkozás részére megfizesse a „felhalmozódott kamatokat”, mindenekelőtt arra irányul, hogy elkerülje az Unió jogalap nélküli gazdagodását. Ez az esetleges kötelezettség azonban nem érinti azt a kötelezettséget, amely az EUMSZ 266. cikk első bekezdése alapján mindenképp terheli az említett intézményt arra vonatkozóan, hogy átalányösszegben kártalanítsa e vállalkozást azért, amiért az a Bizottság részére történő átutalás következtében meg volt fosztva a bírság jogalap nélkül megfizetett összegének megfelelő pénzösszeg élvezetétől, ideértve azt az esetet is, amikor az említett vállalkozás által ideiglenesen megfizetett bírság összegének befektetése nem járt olyan hozammal, amely magasabb lett volna, mint az EKB 3,5 százalékponttal növelt refinanszírozási kamatlába.

66 Egyébiránt, jóllehet igaz, hogy az 1268/2012 felhatalmazáson alapuló rendelet 90. cikke (2) bekezdésének megfelelően a Bizottság gondoskodik az ideiglenesen beszedett összegek megőrzéséről azáltal, hogy azokat pénzügyi eszközökbe fekteti be, ezáltal biztosítva a források biztonságát és likviditását, miközben a befektetés pozitív megtérülését is el kívánja érni, e rendelkezésből az is kitűnik, hogy az a vállalkozás, amely ideiglenesen megfizette a vele szemben kiszabott bírságot, semmilyen módon nem befolyásolja azokat a feltételeket, amelyek mellett e bírság összegét befektetik. Márpedig a Bizottságnak nem sikerült megmagyaráznia, hogy ilyen körülmények között azokat a kockázatokat, amelyekkel az ilyen befektetések járnak, milyen okok alapján kellene annak a vállalkozásnak viselnie, amely ideiglenesen megfizette azt a bírságot, amelyet egy részben vagy teljes egészében jogellenes aktus alapján szabtak ki.

67 E körülményekre tekintettel az első jogalap harmadik részét el kell utasítani.

68 Ami a Bizottság azon érvelését illeti, amely szerint sérti a bírságok elrettentő hatását az, hogy a bírság ideiglenes beszedésének időpontjától kezdve vele szemben kamatfizetést írnak elő, a Bíróság egyetért a Törvényszék által a megtámadott ítélet 93. és 94. pontjában kifejtett azon megfontolásokkal, amelyek szerint a bírságok elrettentő szerepét össze kell egyeztetni a hatékony bírói jogvédelem követelményeivel. Márpedig e követelmények magukban foglalják, hogy a szóban forgó vállalkozás által ideiglenesen megfizetett bírságnak a valamely uniós bíróság ítéletével

történő megsemmisítése vagy csökkentése esetén e vállalkozás – tekintettel mind az EUMSZ 266. cikk első bekezdésére, mind pedig az ilyen ítélet *ex tunc* hatására – átalány-kártérítésben részesüljön, amiért az ideiglenes megfizetés időpontja és az összeg Bizottság általi visszatérítésének időpontja közötti időszak tekintetében meg volt fosztva az ezen intézmény által jogalap nélkül beszedett összegnek megfelelő összeg élvezetétől. Mindazonáltal a bírságok elrettentő hatására nem lehet hivatkozni olyan bírságokkal összefüggésben, amelyeket valamely uniós bíróság megsemmisített vagy csökkentett, mivel a Bizottság elrettentés céljából nem hivatkozhat jogellenesnek nyilvánított aktusra.

69 E körülmények között az első jogalap hatodik részét is el kell utasítani.

70 A fentiekre tekintettel a Bizottság első jogalapját mint megalapozatlant el kell utasítani.

A második jogalapról

A felek érvei

71 Második jogalapjában a Bizottság azt állítja, hogy a Törvényszék tévesen alkalmazta a jogot, amikor a megtámadott ítélet 114–138. pontjában megállapította, hogy a Bizottság által fizetendő kamatokra alkalmazandó kamatláb az 1268/2012 felhatalmazáson alapuló rendelet 83. cikke (2) bekezdésének b) pontjával való analógia útján nem más, mint az EKB 3,5 százalékponttal növelt refinanszírozási kamatlába.

72 A Bizottság emlékeztet arra, hogy a Bíróság a 2019. szeptember 5-i Európai Unió kontra Guardian Europe és Guardian Europe kontra Európai Unió ítéletben (C-447/17 P és C-479/17 P, EU:C:2019:672, 56. pont) kimondta, hogy a bírság megsemmisítését követően fizetendő kamatok meghatározásához az 1268/2012 felhatalmazáson alapuló rendelet rendelkezéseiben meghatározott kamatlábat kell alkalmazni, anélkül azonban, hogy megjelölte volna e felhatalmazáson alapuló rendelet azon pontos rendelkezését, amelyre hivatkozni kellett.

73 Mindazonáltal a Printeos ítélet – amelyre a megtámadott ítélet 121. pontja utal – úgy értelmezte a 2019. szeptember 5-i Európai Unió kontra Guardian Europe és Guardian Europe kontra Európai Unió ítéletet (C-447/17 P és C-479/17 P, EU:C:2019:672), hogy ez utóbbi ítélet az említett felhatalmazáson alapuló rendelet 83. cikkére hivatkozott. A Törvényszék ebből a megtámadott ítélet 133. és 134. pontjában azt a következtetést vonta le, hogy analógia útján alkalmazni kell ugyanezen felhatalmazáson alapuló rendelet 83. cikke (2) bekezdésének b) pontját, amely az EKB refinanszírozási kamatlába 3,5 százalékponttal növelt mértékének megfelelő kamat megfizetését írja elő.

74 Márpedig a Bizottság szerint egyrészt nem indokolt az analógia útján történő ilyen alkalmazás, mivel az 1268/2012 felhatalmazáson alapuló rendelet 83. cikke azt szabályozza, hogy késedelmes fizetés esetén milyen késedelmi kamatok terhelik a Bizottság adósait, egy erre vonatkozó különleges eljárás előírásával.

75 Másrészt, a Printeos ítéletből nem lehet arra következtetni, hogy a Bíróság, amely kamatos kamatok számításáról döntött, analógia útján az 1268/2012 felhatalmazáson alapuló rendelet 83. cikke (2) bekezdésének b) pontjában meghatározott kamatlábat kívánta volna alkalmazni a késedelmi kamatok kiszámításához. Egyébiránt sem a Törvényszék a 2019. február 12-i Printeos

kontra Bizottság ítéletében (T-201/17, EU:T:2019:81), sem pedig az ezen ügyben benyújtott fellebbezés tárgyában eljáró Bíróság a Printeos ítéletben nem ítélt meg az e rendelkezésben előírt mértékű késedelmi kamatokat.

76 Ha azonban a Bíróság úgy ítélné meg, hogy az 1268/2012 felhatalmazáson alapuló rendelet 83. cikkében meghatározott kamatot kell alkalmazni, a Bizottság úgy véli, hogy más megfelelő kamatláb meghatározásának hiányában az e felhatalmazáson alapuló rendelet 83. cikkének (4) bekezdésével való analógia útján az EKB 1,5 százalékponttal növelt refinanszírozási kamatlábát kell alapul venni, amelyet a Bizottság abban az esetben alkalmaz, ha a bírságot kiszabó határozat címzettje e bírság ideiglenes megfizetése helyett bankgaranciát nyújt. Ez a helyzet kellőképpen összehasonlítható a jelen ügyben fennálló helyzettel, mivel a kamatok mindkét esetben azt kompenzálják, hogy az első esetben a Bizottság, a második esetben pedig az érintett vállalkozás a bírósági eljárás időtartama alatt nem tud szabadon rendelkezni a bírság összegével.

77 A Deutsche Telekom vitatja a Bizottság érvelését, és úgy véli, hogy a második jogalapot is el kell utasítani.

A Bíróság álláspontja

78 A Bíróság ítélkezési gyakorlatából kitűnik, hogy a Bizottság által kiszabott bírságot megfizető vállalkozás részére az e bírság megsemmisítését vagy csökkentését követően fizetendő késedelmi kamatok összegének meghatározása szempontjából a Bizottságnak azt a kamatlábat kell alkalmaznia, amelyet az 1268/2012 felhatalmazáson alapuló rendelet e célból meghatároz (lásd ebben az értelemben: 2019. szeptember 5-i Európai Unió kontra Guardian Europe és Guardian Europe kontra Európai Unió ítélet, C-447/17 P és C-479/17 P, EU:C:2019:672, 56. pont). A Bíróság ezenkívül pontosította, hogy e felhatalmazáson alapuló rendeletnek nem a 90. cikkére való hivatkozásról van szó, amely semmilyen konkrét kamatlábat nem említ, hanem az említett felhatalmazáson alapuló rendelet 83. cikkére való hivatkozásról, amely a határidő lejártáig meg nem fizetett követelésekre irányadó kamatlábat határozza meg (lásd ebben az értelemben: Printeos ítélet, 81. pont).

79 Az 1268/2012 felhatalmazáson alapuló rendelet – amely az akkor hatályos 2012. évi költségvetési rendelet alkalmazási szabályait tartalmazta – 83. cikke e célból több kamatlábat is előírt, amelyek mindegyike az EKB különböző százalékpontokkal növelt refinanszírozási kamatlábának felelt meg. E felhatalmazáson alapuló rendelet 83. cikke (2) bekezdésének a) és b) pontja értelmében a növelés 8 százalékpont volt abban az esetben, ha a kötelezettség alapja árubeszerzésre és szolgáltatásnyújtásra irányuló közbeszerzési szerződés volt, illetve 3,5 százalékpont volt minden egyéb esetben. Ezenkívül, amennyiben az adós olyan pénzügyi biztosítékot nyújtott, amelyet a számvitelért felelős tisztviselő elfogadott kifizetés helyett, az említett felhatalmazáson alapuló rendelet 83. cikkének (4) bekezdése 1,5 százalékpontos növelést írt elő.

80 A jelen ügyben a Törvényszék az 1268/2012 felhatalmazáson alapuló rendelet 83. cikke (2) bekezdésének a) pontja, illetve 83. cikkének (4) bekezdése szerinti különleges esetekre vonatkozó két kamatláb közül egyiket sem vette alapul. A Törvényszék az e felhatalmazáson alapuló rendelet 83. cikke (2) bekezdésének b) pontjában „minden egyéb eset[re]” kiegészítő jelleggel előírt mértéket vette alapul.

81 Így azon átalány-kártérítés meghatározása érdekében, amely a pénzeszközeinek élvezetétől való megfosztásáért jár a Deutsche Telekomnak, a megtámadott ítélet 136. pontjában a Törvényszék az általa ezen ítélet 125–135. pontjában elvégzett elemzés alapján, analógia útján az 1268/2012

felhatalmazáson alapuló rendelet 83. cikke (2) bekezdésének b) pontjában előírt kamatlábat, vagyis az EKB refinanszírozási kamatlábának 3,5 százalékponttal növelt mértékét vette figyelembe alkalmazandó kamatlábként.

82 A Törvényszék tehát az EUMSZ 266. cikk első bekezdésének kellően súlyos megsértése által a Deutsche Telekomnak okozott kár megtérítése jogcímén az említett ítélet 137. pontjában olyan kártérítést ítélt meg a Deutsche Telekom részére, amelynek 1 750 522,83 eurós összege annak a 3,55%-os kamatveszteségnek felel meg, amely a bírság jogalap nélkül beszedett összege után a szóban forgó időszakban keletkezett.

83 Kétségtelen, hogy – mint azt a Bizottság is állította – az 1268/2012 felhatalmazáson alapuló rendelet 83. cikke (2) bekezdésének b) pontja nem határozza meg a jelen ügyben szóban forgóhoz hasonló átalány-kártérítésnek megfelelő kamatot. E rendelkezés ugyanis a késedelmes fizetésnek a jelen ügytől idegen esetére vonatkozik, vagyis arra az esetre, amikor a követelést az előírt határidő lejártáig nem fizetik meg. Éppen az a tény vezette a Törvényszéket arra, hogy mérlegelési mozgásterének gyakorlása keretében „analógia útján” alkalmazza az említett felhatalmazáson alapuló rendelet 83. cikke (2) bekezdésének b) pontját, hogy sem e 83. cikk, sem pedig e felhatalmazáson alapuló rendelet bármely egyéb rendelkezése nem határozta meg e kamatot.

84 Ebből azonban nem következik, hogy az e rendelkezésben rögzített, egyébiránt a szóban forgó kamatok céljára tekintettel észszerűtlennek vagy aránytalannak nem tűnő mérték alkalmazásával a Törvényszék tévesen alkalmazta volna a jogot, amikor az Unió szerződésen kívüli felelősségének megállapítására irányuló eljárások keretében részére biztosított hatáskört gyakorolta.

85 E tekintetben hangsúlyozni kell, hogy a Bizottság, miközben az általa a Deutsche Telekommal szemben kiszabott és e vállalkozás által részére ideiglenesen megfizetett bírság összegét a Törvényszék csökkentette, nem kerülhet kedvezőbb helyzetbe annál, mint amelyben a Deutsche Telekom lett volna akkor, ha keresetét elutasították volna azt követően, hogy úgy döntött volna, hogy a keresetének benyújtásával megindított bírósági eljárás befejezéséig inkább bankgaranciát nyújt ahelyett, hogy ilyen ideiglenes fizetést teljesítene. Márpedig ez utóbbi helyzetben a Deutsche Telekom az 1268/2012 felhatalmazáson alapuló rendelet 83. cikke (4) bekezdésének megfelelően 1,55%-os kamattehernek lett volna kitéve, amelyhez hozzáadódtak volna e bankgarancia nyújtásának költségei.

86 Ezen indokok alapján nem lehet helyt adni a Bizottság azon érvelésének, amely másodlagosan arra irányul, hogy a Deutsche Telekom részére fizetendő kamatok összegét ezen 1,55%-ban maximálják.

87 Ehhez hozzáadódik az, hogy – mint arra a megtámadott ítélet 127. és 131. pontjában a Törvényszék is helyesen rámutatott – egy olyan vállalkozás helyzete, amely ugyan keresetet indított a vele szemben bírságot kiszabó bizottsági határozat ellen, e bírságot azonban ideiglenesen megfizette, különbözik az olyan vállalkozás helyzetétől, amely a jogorvoslati lehetőségek kimerítéséig bankgaranciát nyújt. Abban az esetben ugyanis, ha valamely vállalkozás bankgaranciát nyújtott, következésképpen pedig fizetési halasztásban részesült, a bírságot ideiglenesen megfizető vállalkozással ellentétben nem utalta át a Bizottság részére a kiszabott bírság összegének megfelelő pénzösszeget, vagyis a Bizottságot nem lehet majd arra kötelezni, hogy térítsen vissza neki egy jogalap nélkül beszedett összeget. Az érintett vállalkozás által esetlegesen elszenvedett egyetlen, pénzben kifejezhető kár a bankgarancia nyújtására vonatkozó saját döntéséből ered.

88 Végül, jóllehet igaz, hogy – mint azt a Bizottság is hangsúlyozta – a Bíróság a Printeos ítéletben nem állapított meg az EKB refinanszírozási kamatlába 3,5 százalékponttal növelt mértékének megfelelő kamatot a bírság visszatérítendő összege után, ezt azért tette, mert az ezen ítélet alapjául szolgáló ügyben az elsőfokú eljárás felperese az ilyen összeggel kapcsolatban az EKB csupán 2 százalékponttal növelt refinanszírozási kamatlábának alkalmazását kérte.

89 Hangsúlyozni kell továbbá, hogy ha a Bizottság úgy ítélné meg, hogy a jelenlegi rendeleti rendelkezések nem veszik megfelelően figyelembe a jelen ügy alapjául szolgálóhoz hasonló helyzetet, akkor a jogbiztonság érdekében, valamint a Bizottság tevékenységének előreláthatósága céljából a Bizottságnak, vagy adott esetben az uniós jogalkotónak kell elvégeznie a szükséges kiigazításokat.

90 Mindemellett, tekintettel arra, hogy a Bizottság azon kötelezettsége, hogy az uniós bíróság által egészben vagy részben megsemmisített bírság visszatérítése után kamatokat fizessen, az EUMSZ 266. cikk első bekezdéséből következik, az e kamatok kiszámításával kapcsolatos minden új módszernek vagy részletszabálynak tiszteletben kell tartania az ilyen kamatok által követett célokat. Következésképpen az e kamatokra alkalmazandó kamatláb nem korlátozódhat az azon időszak folyamán bekövetkező monetáris értékvesztés ellentételezésére, amelynek vonatkozásában a kamatokat meg kell fizetni, anélkül hogy fedezné azt az átalány-kártérítést, amelyre az e bírságot megfizető vállalkozás azért jogosult, mert bizonyos ideig meg volt fosztva a Bizottság által jogalap nélkül beszedett összegnek megfelelő pénzeszközök élvezetétől.

91 A fentiekre tekintettel meg kell állapítani, hogy a Törvényszék nem alkalmazta tévesen a jogot, amikor a Deutsche Telekomnak járó átalány-kártérítést azáltal állapította meg, hogy – figyelembe véve a szóban forgó kamatok célját, valamint a Törvényszék azon kötelezettségét, hogy orvosolja a Deutsche Telekom által elszenvedett kárt – analógia útján alkalmazta az 1268/2012 felhatalmazáson alapuló rendelet 83. cikke (2) bekezdésének b) pontjában előírt kamatlábat. Következésképpen a második jogalapot is el kell utasítani.

92 Mivel a Bizottság által a fellebbezésének alátámasztása érdekében felhozott jogalapok közül egyiknek sem lehet helyt adni, a fellebbezést teljes egészében el kell utasítani.

A költségekről

93 Az eljárási szabályzat 184. cikkének (2) bekezdése értelmében, ha a fellebbezés megalapozatlan, a Bíróság határoz a költségekről.

94 Ezen eljárási szabályzat 138. cikkének (1) bekezdése alapján – amely az említett eljárási szabályzat 184. cikkének (1) bekezdése értelmében a fellebbezési eljárásban is alkalmazandó – a Bíróság a pervesztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte.

95 A Bizottságot, mivel pervesztes lett, a Deutsche Telekom kérelmének megfelelően kötelezni kell a költségek viselésére.

A fenti indokok alapján a Bíróság (nagytanács) a következőképpen határozott:

1) A Bíróság a fellebbezést elutasítja.

2) A Bíróság az Európai Bizottságot kötelezi a költségek viselésére.

Aláírások